

Nej til sprøjtegift i drikkevand, også i Odsherred

Omtrent halvdelen af dansk grundvand er påvirket af sprøjtegifte, og det haster med at sikre fremtidens drikkevand. I Odsherred kommune er der pt. oplysninger om fund rester af sprøjtegift i 15 vandværksboringer. Hvad kan vi gøre?

Grundvandsovervågningen viser, at omtrent halvdelen af dansk grundvand er påvirket af sprøjtegifte, og der må desværre forventes mange nye fund når analyseprogrammerne udvides, også af pesticider som ikke kan fjernes fra drikkevandet.

I Odsherred kommune er der pt. oplysninger om fund af sprøjtegiftrester i 15 vandværksboringer, hvoraf en boring var over grænseværdien. Vandværksboringerne tilhører 6 vandværker, og det er særligt, BAM, glyphosat mf der er fundet. I overvågningsboringer er der en del fund af DMS, lidt DPC men *ikke* CTAS. I Kelstrup Jyderup Vandværker er der ikke fundet pesticider.

Der findes allerede **mange giftstoffer** i drikkevandet, og det haster med at sikre fremtidens drikke- og grundvand. Der har været anvendt ca. **600 forskellige sprøjtegifte siden 1956** – vi har kun viden om få af disse.

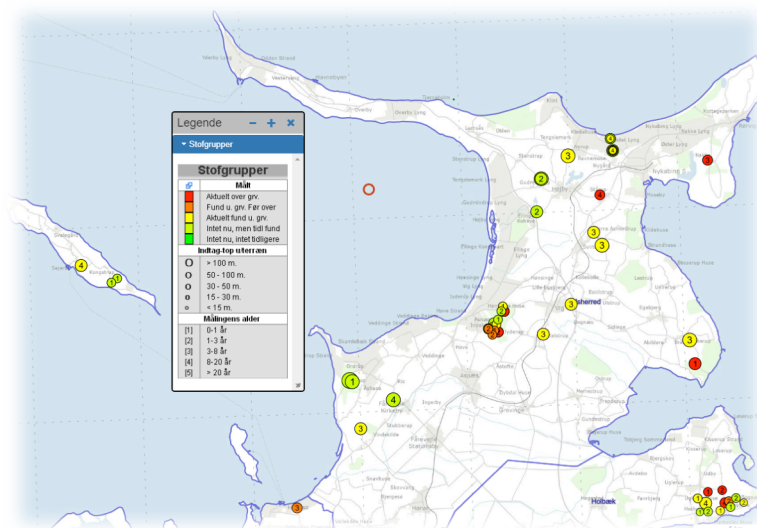
I perioden 2018 til marts 2019 indeholdt 41,1% af alle aktive drikkevandsboringer sprøjtegiftrester. I 11,4% af borerne var koncentrationen over grænseværdien.

Fund af nye stoffer

På landsplan er der fundet en række **nye stoffer** i både grundvand og i drikkevand – også rester fra godkendte sprøjtegifte; fx **1,2,4-triazol** i 32 % overvågningsboringer, hvor stoffet bl.a. stammer fra tebuconazol, et svampemiddel til korn.

Desphenyl-chloridazon, DPC, er fundet i 26,3 % af ca. 1700 drikkevandsboringer, heraf små 10 % over 0,1 µg/l. DCP er et nedbrydningsprodukt fra en sprøjtegift der blev forbudt i 1996.

N,N-dimethylsulfamid, DMS, (en svampemiddelrest, bær, frugt og træbeskyttelse), er fundet i drikkevand fra 8 ud af 14 undersøgte vandværker fra HOFOR. To værker blev lukket pga. høje koncentrationer. Dette stof er fundet i kommunen i 4 overvågningsboringer. Et andet kræftfremkaldende stof, CTAS, er fundet i en række vandværker i Danmark, men heldigvis **ikke** i Odsherred kommune.



Odsherred kommune: Fund af sprøjtegiftrester i alle borer inden for de sidste 10 år. Rød betyder at der er fundet sprøjtegiftrester i koncentrationen over grænseværdien på 0,1 µg/l. Udtræk fra GEUS.dk

Miljøstyrelsen accepterer, at nydannet grundvand indeholder godkendte sprøjtegifte og nedbrydningsprodukter **op til grænseværdien på 0,1 µg/l pr stof i gennemsnit pr år**. Også selv om der forekommer flere stoffer i grundvandet.

Godkendelsen af pesticider bygger på **regelret anvendelse på marker**. Det betyder, at godkendelsen ikke omfatter brug af pesticider i de grundvandsdannende områder i vandværkernes oplande, hvor der kan trækkes ungt forurenset vand ned til drikkevandsmagasinerne gennem utætheder i dæklag og langs boringer.

Hvad kan vi gøre? Det er så enkelt:

- **Sprøjteforbud i de sårbare dele af indvindingsoplandene**, hvor det meste drikkevand dannes. Præcis som forbuddet mod sprøjtning i de BoringsNæreBeskyttelsesOmråder, BNBO.
- **Forsigtighedsprincippet** skal fortsat håndhæves i Danmark. Miljøstyrelsen skal stoppe med at godkende sprøjtegifte som ender i grundvandet.
- **Forbud** mod salg af pesticider til **private**.